

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»**

**МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
ДЛЯ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ ТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
З ДИСЦИПЛІНИ «ПЕРЕКЛАД І НАУКОВО-ТЕХНІЧНА
КОМУНІКАЦІЯ»**

для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
всіх форм навчання
за освітньою програмою «Германські мови та літератури
(переклад включно)»

Методичні вказівки для семінарських занять та самостійної роботи з дисципліни «Переклад і науково-технічна комунікація» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти всіх форм навчання за освітньою програмою «Германські мови та літератури (переклад включно)» Запоріжжя: НУ «ЗП», 2024. 40 с.

Укладач: Куц Е.О., доц., к. філол. н.

Рецензент: Лут К. А., філол. н., доц.

Затверджено на засіданні кафедри
«Іноземна філологія та переклад»
Протокол № 2 від 27.09.24

Рекомендовано до видання
НМК гуманітарного факультету
Протокол № 3 від 31 жовтня 2024 р.

З М І С Т

1. Питання для обговорення на семінарських заняттях.....	4
2. Тексти для перекладу.....	6
3. Глосарій основних понять курсу.....	29
Список використаних джерел.....	39

ВСТУП

ПИТАННЯ ДЛЯ ОБГОВОРЕННЯ НА СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТТЯХ

1. Комунікативний підхід як провідний принцип сучасного перекладознавства.
2. Поняття комунікації. Моделі, сфери, функції та види комунікації.
3. Вербальна комунікація. Типологія одиниць вербальної комунікації.
4. Невербальна комунікація. Типологія одиниць невербальної комунікації
5. Письмові та друковані кінеми у науково-технічних текстах.
6. Перекладацька діяльність як вид мовного посередництва.
7. Поняття лінгвоетнічного бар'єра. Етапи подолання лінгвоетнічного бар'єра.
8. Комунікативна компетентність перекладача.
9. Типи перекладів.
10. Поняття еквівалентності та адекватності перекладу.
11. Типи та мовна характеристика англійськомовних науково-технічних текстів.
12. Лексичні труднощі перекладу науково-технічних текстів.
13. Перекладацькі лексичні трансформації.
14. Термін як ключова одиниця науково-технічного дискурсу. Види термінів. Способи перекладу термінів.
15. Граматичні труднощі перекладу науково-технічних текстів.
16. Граматичні трансформації при перекладі науково-технічних текстів.
17. Жанрово-стилістичні особливості науково-технічних текстів та їх відтворення при перекладі.
18. Структурно-семантичні особливості науково-технічних текстів та їх відтворення при перекладі.
19. Комунікативно-прагматичні характеристики текстів сфери науки та техніки.
20. Комунікативні засади науково-технічного перекладу.

21. Комунікативна еквівалентність при перекладі науково-технічних текстів.
22. Прагматична адаптація науково-технічних текстів при перекладі.

ТЕКСТИ ДЛЯ ПЕРЕКЛАДУ

1. Перекладіть текст українською мовою. Визначте способи перекладу термінів

FUNDAMENTALS OF METALLURGY

Metallurgical reactions take place either at high temperatures or in aqueous solutions. Reactions take place more rapidly at a higher temperature, and thus large-scale metal production is mostly done through high-temperature processes. Most metallurgical reactions occurring at high temperatures involve an interaction between a gas phase and condensed phases, which may be molten liquids or solids. In some cases, interactions between immiscible molten phases are important.

High-temperature metallurgical reactions involving molten phases are often carried out under the conditions of near equilibria among all the phases; other such reactions proceed under the control of interphase mass transfer with equilibria at interphase boundaries. Reactions involving gas±solid contact also often take place under the rate control of mass transfer with chemical equilibrium at the interface, but the chemical kinetics of the heterogeneous reactions are more often important in this case than those involving molten phases. Even in this case, mass transfer becomes increasingly dominant as temperature increases. The solid phases undergo undesirable structural changes, such as fusion, sintering, and excessive reduction of internal porosity and surface area, as temperature becomes too high. Thus, gas±solid interactions are carried out in practice at the highest possible temperatures before these undesirable changes in the solid structure become damaging. In the case of high temperature oxidation, the structure of the product oxide determines the mass transport of gases and ions.

The treatment of metals in their molten state, e.g. refining and alloying, involves reactions between the melt and a gas phase or a molten slag. Interfacial reaction kinetics, mass transport in the molten or gaseous phase becomes important. The production of metals and alloys almost always involves solidification, the rate of which is often controlled by the rate of heat transfer through the mold.

2. Перекладіть текст англійською мовою. Визначте способи перекладу термінів

ХІМІЧНІ ВЛАСТИВОСТІ МЕТАЛІВ

Хімічні властивості металів різноманітні й виявляються, головним чином, у різних окислювально-відновлювальних реакціях.

Сполуки з неметалами. Спостерігаються як прямі, так і непрямі сполуки металів з різними неметалами. Оскільки різні метали, так само як і неметали, можуть дуже відрізнитися своєю хімічною та фізичною характеристикою (атомною масою, будовою атомів, валентністю), то й отримувані бінарні (що складаються з двох елементів) сполуки загальною формулою M_xD_y (де M – атом металу, D – атом неметалу) відрізняються найрізноманітнішими фізичними й хімічними властивостями.

Окремий, але особливий і важливий випадок взаємодії металів з неметалами – це їх взаємодія, пряма або непряма, з киснем (окислення). Цей процес проходить по-різному, залежно від природи металу та умов реакції (повітря сухе, повітря вологе, чистий кисень, температура, тиск).

Процес окислення може відбуватися в природних умовах перебування металу на відкритому повітрі, при плавленні металів або при їх термічному обробленню.

Якщо елемент утворює декілька оксидів і гідроксидів, то відмінність їх, відповідно до валентності елемента, уточнюється префіксами: моно-, дво-, три-, тетра- тощо. Наприклад: FeO , $Fe(OH)_2$ – двооксид, двогідроксид заліза, Fe_2O_3 , $Fe(OH)_3$ – триоксид, тригідроксид заліза; замість раніше прийнятих: закис, гідрат закису заліза; окисел, гідрат окислу заліза.

Залежно від об'єму, структури (рихлої або щільної), ступеня адгезії (зчеплення) з поверхнею металу та інших чинників оксидні плівки металів бувають захисними (що пасивують метал) або незахисними. Приклади захисних оксидних плівок: $ZnO[Zn]$, $CdO[Cd]$, $PbO[Pb]$, $CoO[Co]$, $Al_2O_3[Al]$, $Cr_2O_3[Cr]$, $Fe_2O_3[Fe]$, $Cu_2O[Cu]$, $BeO[Be]$. Приклади незахисних: $Na_2O[Na]$, $K_2O[K]$, $CaO[Ca]$, $BaO[Ba]$,

MgO[Mg], FeO[Fe]. Ця відмінність впливає на корозійну стійкість металів.

Застосовані тут умовні позначення, наприклад ZnO[Zn], означають, що практично цинк [Zn] завжди покритий оксидною захисною плівкою ZnO. Тому, якщо нас цікавить відношення металу до якогось середовища (води, кислоти, луку), то необхідно, у першу чергу, з'ясувати, як відноситься до неї його оксидна плівка. Якщо вона в цьому середовищі нерозчинна, то й прихований метал взаємодіяти із середовищем не буде, навіть якщо взаємодія принципова можлива.

Оскільки повітря, з яким взаємодіють метали, містить у собі, крім N₂ і O₂ ще й CO₂, а також H₂O (пара), то часто плівки, що покривають метал і спрощено вважаються нами оксидними, насправді мають складніший склад. Крім оксиду, вони можуть включати пероксиди та нітриди (наприклад, у літій); у низці випадків вони включають повні або неповні гідроксиди (наприклад, склад іржі Fe₂O₃·nH₂O або основні карбонати в цинку).

Оксиди й відповідні гідроксиди мають основний, амфотерний або кислотний характер, залежно від природи металу та його валентності в з'єднаннях.

Деякі метали при окисленні утворюють не оксиди, а пероксиди. Це характерне для лужних металів, тобто для елементів головної підгрупи I групи й для лужноземельних металів, чотирьох нижніх елементів головної підгрупи II групи.

3. Перекладіть текст українською мовою. Поясніть використання лексичних трансформацій

Data processing

Early electronic computers such as Colossus made use of punched tape, a long strip of paper on which data was represented by a series of holes, a technology now obsolete. Electronic data storage, which is used in modern computers, dates from World War II, when a form of delay-line memory was developed to remove the clutter from radar signals, the first practical application of which was the mercury delay line. The first random-access digital storage device was the Williams tube, which was based on a standard cathode ray tube. However, the information stored in it and delay-line memory was volatile in the fact that it had to be continuously refreshed, and thus was lost once power was removed. The earliest form of non-volatile computer storage was the magnetic drum, invented in 1932 and used in the Ferranti Mark 1, the world's first commercially available general-purpose electronic computer.

IBM introduced the first hard disk drive in 1956, as a component of their 305 RAMAC computer system. Most digital data today is still stored magnetically on hard disks, or optically on media such as CD-ROMs. Until 2002 most information was stored on analog devices, but that year digital storage capacity exceeded analog for the first time.

As of 2007, almost 94% of the data stored worldwide was held digitally: 52% on hard disks, 28% on optical devices, and 11% on digital magnetic tape. It has been estimated that the worldwide capacity to store information on electronic devices grew from less than 3 exabytes in 1986 to 295 exabytes in 2007, doubling roughly every 3 years.

Databases

Database Management Systems (DMS) emerged in the 1960s to address the problem of storing and retrieving large amounts of data accurately and quickly. An early such system was IBM's Information Management System (IMS), which is still widely deployed more than 50 years later. IMS stores data hierarchically, but in the 1970s Ted Codd proposed an alternative relational storage model based on set theory and predicate logic and the

familiar concepts of tables, rows, and columns. In 1981, the first commercially available relational database management system (RDBMS) was released by Oracle.

All DMS consist of components, they allow the data they store to be accessed simultaneously by many users while maintaining its integrity. All databases are common in one point that the structure of the data they contain is defined and stored separately from the data itself, in a database schema.

In recent years, the extensible markup language (XML) has become a popular format for data representation. Although XML data can be stored in normal file systems, it is commonly held in relational databases to take advantage of their «robust implementation verified by years of both theoretical and practical effort.» As an evolution of the Standard Generalized Markup Language (SGML), XML's text-based structure offers the advantage of being both machine- and human-readable.

Transmission

Data transmission has three aspects: transmission, propagation, and reception. It can be broadly categorized as broadcasting, in which information is transmitted unidirectionally downstream, or telecommunications, with bidirectional upstream and downstream channels.

XML has been increasingly employed as a means of data interchange since the early 2000s, particularly for machine-oriented interactions such as those involved in web-oriented protocols such as SOAP, describing «data-in-transit rather than... data-at-rest».

4. Перекладіть текст українською мовою. Поясніть використання лексичних трансформацій

The modern digital computer differs from other calculating machines by having an internal memory of sufficient size to hold a non-trivial program and data.

The first of these universal (as opposed to special-purpose) computers to come into operation was the Small-Scale Experimental Machine (SSEM) at Manchester University, which first ran a program on 21 June 1948.

By the end of 1949 there were two prototype stored-program computers in hesitant operation in the UK, with another in the USA and one in Australia. Of these four machines, the most user-friendly was the EDSAC at Cambridge University.

In the UK, many of the early computer projects benefited from technological developments at the three Second World War R&D centres of excellence, namely: Bletchley Park, the Telecommunications Research Establishment and the Admiralty Signal Establishment. Leading scientists and engineers from these centres formed the nucleus of most UK computer design groups in the late 1940s.

The world's first commercially-available computer was the Ferranti Mark I, delivered in February 1951 and based on a Manchester University prototype.

The first computer to undertake business data processing was probably LEO (Lyons Electronic Office), based on the design of the Cambridge University EDSAC. LEO ran its first simple clerical program in April 1951.

The market was slow to take off. Most of the pioneering digital computers were, by modern standards, rather large, expensive and unreliable. Most could only be programmed in machine code. Manufacturers provided very little software.

In the early 1950s, analogue computers were preferred, over digital computers, for many applications where speed and compactness were required. Examples are areas such as defence and process control. In the business world, electro-mechanical punched-card equipment was the tried and trusted means for office data processing in commercial enterprises.

In 1951 Ferranti Ltd. appointed Vivian Bowden as the company's first computer salesman. Professor Douglas Hartree of Cambridge, a respected advocate of computing, could not understand Ferranti's plans. In September 1951 Hartree said to Bowden: 'We have a [digital] computer here at Cambridge; there is one at Manchester and one at the NPL. I suppose there ought to be one in Scotland, but that's about all.'

The first non-British computer to be installed in the UK was an IBM 650 in October 1956.

By 1968 the main computer interests of all the above companies had been merged into a single enterprise, ICL (International Computers Ltd). ICL traded until 2001, when it was swallowed up by Fujitsu.

The growth of the British computer industry is illustrated in the next graph.

Early British computers, 1945 - 70:

(a) number of British-designed new machines first appearing, each year;

(b) approximate cumulative total number of British-designed machines produced - both UK- installed and exported.

Some of the ideas introduced by the early British computers have remained with us ever since. Other ideas have been superseded by technological advances.

It is interesting to recall some of the British 'firsts' and to invite others to add their comments/ corrections/ additions to the list.

Some British firsts from the early years of stored-program computers.

5. Перекладіть текст англійською мовою. Поясніть використання граматичних трансформацій

Комп'ютерна техніка

Етапи розвитку КТ. Архітектура персональних комп'ютерів (ПК).
Склад апаратної частини ПК:

- процесор та його складові (арифметико-логічний пристрій, пристрій керування, реєстри тощо);
- внутрішня пам'ять комп'ютерів (оперативна, постійна, буферна, кеш-пам'ять, базова та додаткова пам'ять);

- зовнішня пам'ять комп'ютерів (накопичувачі на магнітних стрічках, гнучких та жорстких дисках; накопичувачі на оптичних дисках);

пристрої введення-виведення інформації (клавіатура; мишка; монітор; принтери; сканери; плотери; засоби мультимедіа).

Поняття про програмне забезпечення комп'ютерів:

- ◆ системне — операційні системи;
- ◆ прикладне — пакети прикладних програм, сервісні програми, інструментальні програмні засоби загального та спеціального призначення;

- ◆ програмні засоби професійного рівня.

Операційна система Microsoft Windows

Основні відомості про Windows 2000. Робочий стіл, структура та призначення. Головне меню Windows 2000. Робота з командами меню (використання основного та контекстного меню) та вікнами (складові вікон та їх призначення). Команда «Пошук» та її використання для пошуку папок, файлів та ярликів. Використання панелі Microsoft Office. Технологія роботи з папками, файлами та ярликами на робочому столі та у вікні «Мій Комп'ютер»:

- перегляд змісту папок та поновлення змісту вікна папки;
- дослідження властивостей папок, файлів та ярликів;
- створення нових папок та ярликів;
- переміщення, копіювання, перейменування та видалення папок, файлів і ярликів. Використання буфера обміну та технологія OLE;
- папка «Принтер»: встановлення, конфігурування.

Відновлення папок, файлів та ярликів за допомогою Корзини (Recycle Been).

Робота зі стандартними програмами: текстовий редактор WordPad; графічний редактор Paint; робота з ієрархічною структурою дисків, з папками та файлами за допомогою програми «Провідник» Windows 2000.

Комп'ютерні мережі й телекомунікації

Основні поняття й терміни в комп'ютерних мережах і телекомунікаціях.

Локальні мережі: апаратні засоби, конфігурація ЛМ і організація обміну інформацією; операційні системи ЛМ.

Глобальні мережі: загальні принципи організації, структура глобальної комп'ютерної мережі.

Поняття протоколу. Мережеві рівні. Семирівнева еталонна модель узагальненого мережевого протоколу. Передавання повідомлень у мережі: формування блока, фрагмента, пакета та кадру. Модель «клієнт-сервер».

Комп'ютерна мережа Microsoft Network. З'єднування комп'ютерів у мережу. Спільне використання ресурсів: під'єднування до папок, файлів, принтерів. Під'єднування до мережевого принтера.

6. Перекладіть текст англійською мовою. Поясніть використання лексичних і граматичних трансформацій

MACHINE BUILDING

Machine building made possible the creation of a large industrial production system for all branches of material production and the provision of high defense preparedness of the country. As of the beginning of 1973, 4.08 million metalcutting machine tools and 948,000 forging and molding machines were in use in the national economy of the USSR; tens of thousands of coal combines, cutting-loading machines, conveyors, and electric locomotives were in operation in the coal and ore mining industries; 119,200 power shovels, 33,700 scrapers, 117,500 bulldozers, 135,700 traveling cranes, and a great deal of other technical equipment was in operation in the construction industry; and 2.11 million tractors, 656,000 grain harvesters, 1.23 million trucks (not counting interkolkhoz nonagricultural organizations), 1.22 million tractor-driven seeders, and hundreds of thousands of other machines and mechanisms were being used in agriculture. An extremely large quantity of machines and equipment was supplied by the machine-building industry to all branches of industry, transportation, and communications. As of Jan. 1, 1972, the fixed productive assets of the Soviet economy were approximately 500 billion rubles (based on 1955 prices), of which about two-fifths was in machines and equipment.

The accelerated development of machine building and the increasing saturation of the nation's economy with modern production tools have assured systematic growth of labor productivity. In 1972, labor productivity in industry as a whole exceeded the 1940 level by a factor of about 5.5; in machine building, it exceeded the 1940 level by a factor of more than 12.

Progress in the development of machine building in the USSR is to a great extent associated with the expansion of the sector's technical base. By the end of 1972 the value of the machines and equipment constituting the technical base of machine building and metalworking was estimated at 23 billion rubles for plants on individual budgets; this was about one-fifth of the value of machines and equipment in all Soviet industries, and most of it was in metalworking equipment.

The equipment used in machine building consists mainly of high-speed machine tools, forging and molding machines, foundry and welding equipment, and hoists and other transportation machines. Among metalworking machines an important position is occupied by modern unitized, special and specialized heavy and precision machine tools of unique construction and by automated production lines. The potential of the technical base of machine building in terms of the production of machines and equipment is extremely great. Many production items made in factories of this sector are unique and were the first to be built (for example, equipment for space exploration).

Machine building developed greatly during the ninth five-year plan (1971-75). Particularly rapid growth in output took place in the production of highly efficient types of machines and equipment used in power engineering, metallurgy, and the chemical industry, light industry, and the food industry; railroad rolling stock; machine tools with digital programmed control motor vehicles; and automation equipment. The unit power of machinery and equipment has been increased; this development contributed to improvements in efficiency. Large-scale expansion and reequipment of machine-building plants is planned in order to increase production levels. A large proportion of the available capacity in metalcutting machinery and forging and molding machinery is being installed in machine-building plants. Machine-building industry is improving its technical base, technology, and organization of production with the aid of latest advances in science and engineering.

Acceleration of the scientific and technological progress of machine building is to a large degree associated with the process of concentration and specialization of production. The general-purpose enterprise, which manufactures almost all assemblies and parts for its requirements, is giving way to large complexes of specialized enterprises and to various types of associations.

7. Перекладіть текст англійською мовою. Поясніть використання лексичних і граматичних трансформацій

ЕКОНОМІЧНИЙ СТАН ТА ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ГАЛУЗИ МАШИНОБУДУВАННЯ В УКРАЇНІ

Машинобудування – єдина галузь промисловості, що забезпечує засобами виробництва і знаряддями праці всі галузі промисловості і сектори економіки.

Досвід індустріально розвинених країн свідчить: саме ця галузь є індикатором і каталізатором промислового розвитку. Машинобудування є провідною галуззю всієї промисловості, її «серцевиною», продукція підприємств якої відіграє вирішальну роль у реалізації досягнень науково-технічного прогресу в усіх галузях народного господарства.

Машинобудівний комплекс України є однією з найбільш важливих, потужних і перспективних галузей промисловості, яка забезпечує технічне оснащення, комплексну механізацію та автоматизацію процесів виробництва.

У машинобудуванні зосереджено майже 15% вартості основних засобів та понад 21% загальної кількості найманих працівників промисловості.

Машинобудування посідає п'яте місце у складі промисловості України за обсягом реалізованої промислової продукції (10,2% від загального обсягу), поступаючись постачанню електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря (24,5%) харчовій промисловості (18,3%), металургійній промисловості (16%) та добувній промисловості (10,4%).

Машинобудування є багатогалузевим комплексом, який складається із:

1) механічне устаткування, машини й устаткування загального призначення, для сільського та лісового господарства, верстати, інші машини та устаткування спеціального призначення, побутові прилади;

2) електричного, електронного й оптичного устаткування – офісне устаткування та ЕОМ, електричні машини та устаткування, апаратура для радіо, телебачення та зв'язку, медична техніка, вимірювальні засоби, оптична техніка та устаткування тощо;

3) транспортного устаткування – автомобілі, причепа, мотоцикли, інші транспортні засоби, залізничний рухомий склад, літальні апарати, будування та ремонт суден тощо.

За період з 2008 – 2012 років обсяги реалізованої продукції машинобудування України збільшились на 18,17% порівняно з початком досліджуваного періоду. Визначений період характеризується постійним зростанням обсягів реалізації промислової продукції. Однак на кінець досліджуваного п'ятирічного періоду відбулося зменшення обсягів реалізованої промислової продукції машинобудування на 6,7% у 2012 році порівняно з 2011 роком.

Визначена негативна тенденція найгостріше простежується для виробництва машин та устаткування: за період з 2008 – 2012 років обсяг реалізованої продукції цієї галузі збільшився на 3,8% порівняно з початком досліджуваного періоду, однак кінець досліджуваного періоду характеризується зменшенням досягнутого обсягу реалізації промислової продукції на 19,9%, що є негативним явищем і може призвести до уповільнення економічного розвитку країни. Отримані результати підтверджуються аналізом темпів приросту, визначеними на основі аналізу індексів промислової продукції: пік зростання темпів приросту індексів промислової продукції припадає на 2010 рік, після якого темпи зростання уповільнились.

8. Перекладіть текст українською мовою. Поясніть використання лексичних і граматичних трансформацій

FUNCTIONS OF MAJOR COMPONENTS OF AN AUTOMOBILE

Chassis and Frame

The chassis is formed by the frame with the frame side members and cross members. The frame is usually made of box, tubular and channel members that are welded or riveted together. In addition to this, it comprises of the springs with the axles and wheels, the steering system and the brakes, the fuel tank, the exhaust system, the radiator, the battery and other accessories. Along with this the frame supports the body.

Engine or Power Plant

The engine is the power plant of the vehicle. In general, internal combustion engine with petrol or diesel fuel is used to run a vehicle. An engine may be either a two-stroke engine or a four-stroke engine.

An engine consists of a cylinder, piston, valves, valve operating mechanism, carburetor (or MPFI in modern cars), fan, fuel feed pump and oil pump, etc. Besides this, an engine requires ignition system for burning fuel in the engine cylinder.

Transmission System (Clutch and Gear Box)

The power developed by the engine is transferred to the wheels by transmission system. Transmission system must do three jobs :

(a) It must provide varying gear ratios. Number of gear ratio are equal to number of gears in a vehicle.

(b) It must provide a reverse gear for moving vehicle in reverse direction.

(c) It must provide a neutral or disconnecting arrangement so that the engine can be uncoupled from the wheels of the vehicle. In a conventional transmission system, there is a clutch, a manually operated transmission (gear box), a propeller shaft and a differential or final drive.

Clutch

The purpose of the clutch is to allow the driver to couple or decouple the engine and transmission. When clutch is in engaged position, the engine power flows to the transmission through it (clutch). When gears are to be changed while vehicle is running, the clutch permits temporary decoupling of engine and wheels so that gears can be shifted. In a scooter, the clutch is operated by hand where as in a car the clutch is operated by foot. It is necessary to interrupt the flow of power before gears are changed. Without a clutch, it will be very difficult.

Final Drive

Final drive is the last stage in transferring power from engine to wheels. It reduces the speed of the propeller shaft (drive shaft) to that of wheels. It also turns the drive of the propeller shaft by an angle of 90° to drive the wheels.

The propeller shaft has a small bevel pinion which meshes with crown wheel. The crown wheel gives rotary motion to rear axles. The size of crown wheel is bigger than that of bevel pinion, therefore, the speed of rear axles (or crown wheel) is lower than the speed of pinion. Final drive is of two types, i.e. chain type and gear type.

Braking System

Brakes are used to slow down or stop the vehicle. Hydraulic brakes are generally used in automobiles, where brakes are applied by pressure on a fluid. Mechanical brakes are also used in some vehicles. These brakes are operated by means of levers, linkages, pedals, cams, etc. Hand brake or parking brake is known usually mechanical brake. These are used for parking the vehicles on sloppy surfaces and also in case of emergency.

Gear Box

Gear box contain gearing arrangement to get different speeds. Gears are used to get more than one speed ratios. When both mating gears have same number of teeth, both will rotate at same number speed. But when one gear has less teeth than other, the gear with less number of teeth will rotate faster than larger gear.

In a typical car, there may be six gears including one reverse gear. First gear gives low speed but high torque. Higher gears give progressively increasing speeds. Gears are engaged and disengaged by a shift lever.

Steering System

In front wheels can be turned to left and right by steering system so that the vehicle can be steered. The steering wheel is placed in front of driver. It is mechanically linked to the wheels to provide the steering control. The primary function of the steering system is to provide angular motion to front wheels so that vehicle can negotiate a turn. It also provides directional stability to vehicle when the vehicle moves ahead in straight line.

Now-a-days, many vehicles are equipped with power steering which uses pressure of a fluid to reduce steering effort. When driver turns the steering wheel, a hydraulic mechanism comes into play to provide most of the effort needed to turn the wheel.

Front Axle

A part of the weight of vehicle is transmitted to the wheels through this axle. The front axle performs several functions.

It carries the weight of the front of the vehicle and also takes horizontal and vertical loads when vehicle moves on bumpy roads. When brakes are provided on front wheels, it endures bending stresses and torsional stresses. It is generally made from steel drop forging. It is robust in construction.

Suspension System

Suspension system of an automobile separates the wheel and axle assembly of the automobile from its body. Main function of the suspension system is to isolate the body of the vehicle from shocks and vibrations generated due to irregularities on the surface of roads. Shock absorbers are provided in the vehicles for this purpose. It is in the form of spring and damper. The suspension system is provided both on front end and rear end of the vehicle.

A suspension system also maintains the stability of the vehicle in pitching or rolling when vehicle is in motion.

9. Перекладіть текст англійською мовою. Поясніть використання лексичних і граматичних трансформацій

КЛАСИФІКАЦІЯ ТА ТЕХНІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА АВТОМОБІЛІВ

Автомобіль — це транспортна безрейкова машина на колісному або напівгусеничному ході, що приводиться в рух власним двигуном і призначається для перевезень вантажів, людей та виконання спеціальних завдань.

Автомобілі, а також причіпні засоби становлять рухомий склад автомобільного транспорту.

Автомобільний рухомий склад за призначенням поділяють на:

- вантажний;
- пасажирський;
- спеціальний.

До вантажного автомобільного рухомого складу належать:

- вантажні автомобілі;
- автомобілі-тягачі;

- причеви;
- напівпричеви.

Вантажні автомобілі за характером використання бувають:

- загального призначення, кузови яких мають форму бортової платформи;
- спеціалізовані, кузови яких пристосовані для перевезення тільки певних вантажів (самоскиди — для перевезення сипких і в'язких вантажів, цистерни — для транспортування рідких вантажів, рефрижератори — для перевезення швидкопсувних вантажів).

За конструктивною схемою розрізняють:

- одиночні вантажні автомобілі;
- автопоїзди (тягач із причепом, напівприцепом).

За вантажопідіймальністю вантажні автомобілі поділяють на такі класи:

- особливо малої вантажопідіймальності (до 0,5 т);
- малої (0,5...2 т);
- 4 середньої (2...5 т);
- великої (5... 15 т);
- особливо великої (понад 15 т — позадорожній автомобіль).

За повною масою вантажні автомобілі поділяють на сім класів: 1) до 1,2 т; 2) 1,3...3; 3) 3...5; 4) 5...8; 5) 8...16; 6) 16...40; 7) понад 40 т.

До пасажирського автомобільного рухомого складу належать:

- легкові автомобілі, що призначаються для перевезення пасажирів (від 2 до 8, урахуваючи водія) та багажу;
- автобуси, які призначаються для перевезення 9 і більше чоловіків (урахуваючи водія).

Залежно від робочого об'єму циліндра двигуна (л) розрізняють п'ять класів легкових автомобілів:

- особливо малий (1,2 л);
- малий (1,3...1,8 л);
- середній (1,9...3,5 л);
- великий (понад 3,5 л);
- найвищий (не регламентується).

Автобуси за призначенням поділяють на: + міжміські; + міські; + місцевого сполучення. Окрему групу становлять туристичні автобуси.

За довжиною автобуси поділяють на такі класи:

- + особливо малі (до 5 м);
- + малі (6...7,5 м);

- + середні (8...9,5 м);
- + великі (10,5... 12 м);
- + особливо великі (16,5 м та більше).

До спеціального автомобільного рухомого складу належать автомобілі, причепа й напівпричепа для нетранспортних робіт, відповідно обладнані (санітарні, пожежні, сміттєзбиральні, автокрани, автомобілі-автовишки тощо).

Автомобілі всіх типів за пристосованістю до роботи в різних дорожніх умовах поділяють на дві групи:

- автомобілі нормальної (звичайної) прохідності, що призначаються для руху по вдосконалених дорогах (мають один тяговий міст);
- автомобілі підвищеної прохідності, які призначаються для роботи у важких дорожніх умовах або навіть в умовах бездоріжжя (у них усі мости й колеса тягові).

Щоб розрізнити автомобілі за вказаною ознакою, використовують так звану «колісну формулу». Це умовна характеристика ходової частини автомобіля, в якій перша цифра відповідає загальній кількості коліс, а друга – кількості тягових коліс: 4 х 2, 6 х 4 (автомобілі нормальної прохідності); 4 х 4, 6 х 6 (автомобілі підвищеної прохідності).

Кожний автомобільний завод випускає основну (базову) модель автомобіля та її модифікації, що відрізняються від базової деякими показниками й конструкцією. В інструкції, яка додається до автомобіля заводом-виготовлювачем, наводяться дані його технічної характеристики, куди входять такі основні показники: колісна формула; номінальна вантажопідіймальність у тоннах (кілограмах) або кількість місць; повна маса в тоннах (кілограмах); габаритні розміри в метрах (міліметрах); тип двигуна та його модель; найбільша швидкість із повним навантаженням (км/год); контрольна витрата палива (л/100 км).

10. Перекладіть текст українською мовою. Поясніть використання лексичних і граматичних трансформацій

Aviation Major Structural Stresses

Aircraft structural members are designed to carry a load or to resist stress. In designing an aircraft, every square inch of wing and fuselage, every rib, spar, and even each metal fitting must be considered in relation to the physical characteristics of the material of which it is made. Every part of the aircraft must be planned to carry the load to be imposed upon it.

The determination of such loads is called stress analysis. Although planning the design is not the function of the aircraft technician, it is, nevertheless, important that the technician understand and appreciate the stresses involved in order to avoid changes in the original design through improper repairs.

The term “stress” is often used interchangeably with the word “strain.” While related, they are not the same thing. External loads or forces cause stress. Stress is a material’s internal resistance, or counterforce, that opposes deformation. The degree of deformation of a material is strain. When a material is subjected to a load or force, that material is deformed, regardless of how strong the material is or how light the load is.

There are five major stresses to which all aircraft are subjected:

- Tension
- Compression
- Torsion
- Shear
- Bendin

Tension is the stress that resists a force that tends to pull something apart. The engine pulls the aircraft forward, but air resistance tries to hold it back. The result is tension, which stretches the aircraft. The tensile strength of a material is measured in pounds per square inch (psi) and is calculated by dividing the load (in pounds) required to pull the material apart by its cross-sectional area (in square inches).

Compression is the stress that resists a crushing force. The compressive strength of a material is also measured in psi. Compression is the stress that tends to shorten or squeeze aircraft parts. Torsion is the stress that produces twisting. While moving the aircraft forward, the engine also tends to twist it to one side, but other aircraft components hold it on course. Thus, torsion is created. The torsion strength of a material is its resistance to twisting or torque.

Shear is the stress that resists the force tending to cause one layer of a material to slide over an adjacent layer. Two riveted plates in tension subject the rivets to a shearing force. Usually, the shearing strength of a material is either equal to or less than its tensile or compressive strength. Aircraft parts, especially screws, bolts, and rivets, are often subject to a shearing force.

Bending stress is a combination of compression and tension. The rod has been shortened (compressed) on the inside of the bend and stretched on the outside of the bend. A single member of the structure may be subjected to a combination of stresses. In most cases, the structural members are designed to carry end loads rather than side loads. They are designed to be subjected to tension or compression rather than bending.

Strength or resistance to the external loads imposed during operation may be the principal requirement in certain structures. However, there are numerous other characteristics in addition to designing to control the five major stresses that engineers must consider. For example, cowling, fairings, and similar parts may not be subject to significant loads requiring a high degree of strength. However, these parts must have streamlined shapes to meet aerodynamic requirements, such as reducing drag or directing airflow.

11. Перекладіть текст англійською мовою. Поясніть використання лексичних і граматичних трансформацій

Основні поняття електричного кола

Електричним колом називається сукупність пристроїв, призначених для тривалого проходження електричного струму.

Основні пристрої, з яких складається електричне коло:

- джерела електричної енергії – пристрої, які перетворюють енергію інших видів (механічну, теплову, світлову, хімічну, атомну) в електромагнітну;

- перетворювачі електромагнітної енергії – пристрої, які перетворюють електромагнітну енергію в зручну в кожному конкретному випадку форму: змінюють величину змінної напруги (трансформатори), частоту змінної напруги (перетворювачі частоти) тощо;

- пристрої для передавання електромагнітної енергії і сигналів (лінії передачі, лінії зв'язку);

- споживачі електромагнітної енергії – пристрої, які перетворюють електромагнітну енергію в інші види: механічну (електричні двигуни); теплову (нагрівачі); світлову (освітлювачі).

Джерела електромагнітної енергії

Незалежно від конкретного виконання джерел їх об'єднує одна загальна властивість – здатність перетворювати в електромагнітну енергію інші види енергії. Джерела є причиною виникнення струмів і напруг в електричних колах.

Розрізняють незалежні і залежні (керовані) джерела. Параметри (напруга та струм) незалежних джерел не залежать від зовнішнього діяння і визначаються тільки внутрішніми їх властивостями.

Струм і напруги залежних джерел можуть залежати від напруги або струму будь-якої вітки чи будь-якої ділянки кола. Залежні джерела – це, як правило, результат ідеалізації властивостей реальних електронних схем, що працюють у лінійному режимі.

Для аналізу кін зручно вводити ідеалізовані незалежні джерела двох видів: напруги та струму.

Під джерелом напруги розуміють таке джерело, напруга якого не залежить від струму, що протікає через нього (отже, і від навантаження). У джерелах напруги під дією, так званих, сторонніх сил (хімічні реакції, електромагнітні сили тощо) відбувається примусове розділення позитивних та негативних зарядів проти сил електричного поля й поява різних значень потенціалів на затискачах джерела. Створена таким чином різниця потенціалів називається електрорушійною силою (е.р.с.), яка вимірюється у вольтах.

12. Перекладіть текст українською мовою. Поясніть використання лексичних і граматичних трансформацій

Transmitting out of band

The Federal Communications Commission (FCC) has another set of rules that controls the type of transceivers approved for use in the United States. The purpose is to make sure that transmissions are clean and do not cause interference or emissions on other frequencies.

The FCC has a special relaxed rules for Amateur equipment that help to encourage lower pricing for transceivers. The FCC will approve a radio for use only in the

Amateur frequency range, but the same radio may be refused for use in the Business band.

Use of a Amateur approved radio to transmit outside the amateur band is illegal no matter what type of license you have, (MARS & CAP do have a permission to exceed the limits by 3-4 MHz).

No discussion about transmission on the Police bands is needed here. It is illegal and wrong and can cause loss of Human life. If you know of anyone doing it, turn them in.

The exact Receive and Transmit Frequency range of a radio are almost impossible to predict. The technicians at the factory tune a radio to operate in the specified range. Most radios can be tuned to operate almost anywhere within a 50 MHz range.

Once a radio is tuned, it should operate anywhere within a 30 MHz window. That's 15 MHz up and 15 MHz down from center. Most of the newer radios have been designed to allow a greatly increased range.

Your radio may operate better 'out of band' towards the bottom half of the workable range, and the next radio may operate better towards the top half.

The modifications presented here deal with opening up the microprocessors allowable frequency range. After a modification is complete, the microprocessor will tell the VCO/VXO circuitry what frequency to operate on. Can the current tuning of the RF coils and the circuitry operate at the desired frequency? That is the big question.

The tuning of the coils and VCONXO circuitry can be changed. These changes go well beyond the scope of this publication.

The cost of a service monitor, even the least expensive model, IS over \$2,000. You may be able to pick up a used unit for around \$500. If you do manage to find a used service monitor, take it to be tested or calibrated on a new service monitor.

A service monitor performs a number of functions that are invaluable in aligning all types of radios. It can generate a signal on an exact frequency and allow you to control the signal strength and the amount of modulation applied to the signal. This feature will allow you to properly align the S-Meter and test the receiver sensitivity. A good receiver has a sensitivity of less than .2 micro volts.

Perhaps the most valuable feature of a service monitor is its ability to act as a receiver and measure the frequency error & modulation.

Frequency error is measured in Hertz. A normal transmitter can be aligned or tuned up or down by as much as 5 kHz. (5,000 Hz). Most radios have an alignment control that will allow you to adjust the frequency up or down. A transmitter should be exactly on frequency. Within 200 Hz plus or minus is acceptable.

13. Перекладіть текст українською мовою. Поясніть використання лексичних і граматичних трансформацій

В електротехніці фізичними величинами вважають потужності джерел та споживачів, струми та напруги окремих елементів електричного кола, електричний опір тощо. Серед названих величин тільки струм, згідно міжнародною системою фізичних одиниць СІ, відноситься до основних, інші є похідними.

Відповідно до Державного стандарту України ДСТУ 2681-94, вимірювання – це знаходження значень фізичних величин дослідним шляхом за допомогою спеціальних технічних засобів. Виконання вимірювань вимагає дотримання таких обов'язкових вимог:

- безпека дослідника та збереження приладів і об'єкта дослідження;
- точність отриманих результатів експерименту;
- швидкість одержання інформації та якість оформлення звіту.

Вимірювання здійснюється за допомогою спеціальних технічних засобів та вимірювальних приладів. Залежно від способу представлення вихідної інформації всі прилади поділяють на

аналогові, покази яких є безперервними функціями вимірюваних величин, та цифрові, покази яких подаються в дискретному (числовому) вигляді.

На схемах аналогові прилади позначають кільцем, цифрові – прямокутником. Інформація, що необхідна досліднику для дотримання згаданих вимог, надається на передніх панелях приладів у вигляді певних символів (літер, цифр тощо), розуміння яких є обов'язковим. Далі наведено найважливіші символи та назви приладів.

Граничне значення вимірюваної приладом величини або межа вимірювання вказана біля відповідного перемикача, а у його відсутність – як кінцеве значення шкали (наприклад, 1 А, 300 В). Ціна однієї поділки шкали Сп визначається як відношення межі вимірювання до кількості поділок шкали.

Однією з найважливіших характеристик приладу є його внутрішній опір, який вказують на шкалі або в його паспорті. Введення приладу в досліджуване коло супроводжується внесенням в нього додаткового опору, який впливає на електричний стан кола і є причиною виникнення систематичної похибки, яку мінімізують конструктивним шляхом. З цією метою внутрішній опір амперметрів, а також опір струмової обмотки ватметрів намагаються по можливості зменшити (частки Ом), оскільки вони вмикаються послідовно. Внутрішній опір вольтметрів і опір обмотки напруги ватметрів роблять якомога більшим ($104 \div 107$ Ом) і вмикають паралельно споживачеві.

Особливо небезпечним є вмикання амперметра паралельно джерелу електричної енергії. Значний струм, що виникає в такому випадку, незворотньо зруйнує прилад і може зашкодити здоров'ю експериментатора.

Покази вимірювальних приладів завжди відрізняються від дійсних значень вимірюваної фізичної величини, що пов'язано з цілою низкою причин. Тому при вимірюванні необхідно оцінити похибку вимірювання, тобто відхилення результату вимірювання від дійсного значення вимірюваної величини.

Глосарій основних понять курсу

№	Термін	Визначення
1.	авторизований переклад	переклад оригіналу, апробований автором
2.	адаптивне транскодування	такий вид мовного посередництва, при якому відбувається не тільки транскодування (перенесення) інформації з однієї мови на іншу, але й її перетворення (адаптація)
3.	адекватний переклад	переклад, який забезпечує прагматичні завдання перекладацького акту на максимально можливому для досягнення даної мети рівні еквівалентності
4.	адресант	відправник інформації
5.	адресат	одержувач інформації
6.	акцентуація	система наголосів у будь-якій мові або в групі споріднених мов
7.	антонімічний переклад	вид лексичної трансформації, коли форма слова або словосполучення замінюється на протилежну, а зміст одиниці, що перекладається, залишається в основному подібним
8.	аутентичний переклад	переклад офіційного документа, який має однакову юридичну силу з оригіналом
9.	вербальний	такий, що стосується мови та мовлення; словесний
10.	вилучення	вид трансформації, спрямованої на усунення в тексті перекладу таких плеонастичних або тавтологічних елементів, які за нормами мови перекладу є частинами імпліцитного смислу тексту

11.	внутрішньомовний переклад	переклад, що здійснюється шляхом тлумачення мовних знаків за допомогою знаків цієї ж мови
12.	вузькоспеціальний термін	термін, що характерний для певної спеціальності даної галузі
13.	галузевий термін	термін, який вживається лише в певній сфері знань
14.	генералізація значення	лексична трансформація, внаслідок якої слово із вузьким значенням, що перекладається, замінюється в перекладі на слово із ширшим значенням
15.	граматика	розділ мовознавства, що вивчає закономірності будови, змін та утворення форм слів певної мови (морфологія), а також словосполучень і речень (синтаксис)
16.	групова комунікація	спілкування, що відбувається в межах групи, між групами, або за моделлю «індивід – група»
17.	декодуючий механізм	механізм, за допомогою якого відбувається розшифрування сигналу та отримання інформації
18.	денотативний	той, що пов'язаний з відсиланням свідомості мовця до предметів і явищ позамовного світу через називання їх певними мовними виразами
19.	дискурс	вид комунікативної події, що, окрім тексту, включає екстралінгвальні фактори його продукування та сприйняття
20.	додавання	граматична трансформація, внаслідок якої в перекладі збільшується кількість слів, словосполучень або членів речення

21.	жест	рух тіла чи рук, який супроводжує людську мову або замінює її
22.	загальнотехнічний термін	термін, який вживається в декількох галузях науки і техніки
23.	заміна	граматична трансформація, внаслідок якої змінюються граматичні ознаки слів, частин мови, членів речення та речень
24.	змішаний переклад	переклад, який здійснено з використанням значної частки традиційного або машинного перероблення тексту
25.	інтерпретація	вид перекладу, що базується на витлумаченні, розкритті змісту тексту оригіналу засобами мови перекладу
26.	інтерсеміотичний переклад	переклад природної мови штучною та навпаки
27.	інтонація	засіб смислового виділення слів і словосполучень у реченні, а також його емоційно-експресивного оформлення
28.	інтраперсональна комунікація	спілкування індивіда із самим собою (внутрішній “монолог” людини, розмова із власним alter ego, совістю, діалогізація внутрішнього мовлення)
29.	інформація	форма репрезентації дійсності об’єктивного світу, де локалізується досвід живої істоти
30.	калькування	спосіб перекладу слова чи словосполучення за його частинами з наступним складанням цих частин
31.	когезія	особливі види зв’язків (графічних, лексичних, граматичних тощо), які забезпечують логічну

		послідовність, взаємозалежність текстового континууму
32.	когерентність	семантичний тип текстової зв'язності, який забезпечує змістову цілісність тексту як одиниці комунікації
33.	код	система умовних знаків або сигналів для передавання відомостей
34.	комунікативна дія	одиниця комунікативної діяльності (комунікативний акт)
35.	комунікативна діяльність	система послідовних дій індивідів, спрямованих на вирішення завдань спілкування
36.	комунікативна лінгвістика	напрямок сучасного <i>мовознавства</i> , у центрі уваги якого перебувають засоби природної мови, які розглядають у процесах між-особистісного, групового, масового та інших типів спілкування
37.	комунікативний контекст	умови породження та сприйняття контексту (час, місце, обставини комунікації), а також факти реальної дійсності, що допомагають рецептору правильно сприймати його
38.	комунікація	процес спілкування та обміну інформацією, що відбувається за допомогою загальної системи знаків
39.	конкретизація значення	лексична трансформація, внаслідок якої слово (термін) ширшої семантики в оригіналі замінюється словом (терміном) вужчої семантики
40.	контекст	закінчений за змістом уривок тексту, що дає змогу встановити

		значення слова або речення, які входять до його складу
41.	лексема	слово з усіма його формами словозміни й значеннями, що виявляються в різних контекстах
42.	лексика	сукупність слів певної мови, її окремих сфер чи діалектів
43.	лексичний еквівалент	постійний лексичний відповідник, який точно збігається із значенням слова або словосполучення
44.	лінгвістика	наука про мову; мовознавство
45.	лінгвістичний контекст	мовне оточення, в якому використовується певна одиниця мови
46.	лінгвокраїнознавча компетенція	знання своєрідності мовленнєвої та немовленнєвої поведінки носіїв мови, національно-культурних особливостей країн, мовами яких користується перекладач
47.	літера	письмовий знак, що позначає звук або сполучення звуків мови
48.	макроконтекст	глобальний контекст (соціокультурний, історичний), у якому продукується та сприймається дискурс
49.	мелодика	послідовне підвищення та зниження голосу для розрізнення синтаксичних структур, передавання стану мовця
50.	механізм кодування	мовленнєво-мисленнєвий апарат людини
51.	міжкультурна комунікація	спілкування, обмін інформацією, що здійснюється між представниками різних націй та комунікативних культур
52.	міжмовний переклад	переклад, що полягає в перетворенні повідомлення,

		вираженого засобами однієї знакової системи, у повідомлення, що виражається засобами іншої знакової системи
53.	міжособистісна комунікація	спілкування, пов'язане з ідеальною моделлю комунікації, в якій беруть участь два комуніканти
54.	міміка	рухи м'язів обличчя, які виражають внутрішній душевний стан людини
55.	мова	семіотична (знакова) система, яка виникла природним шляхом (на певній стадії розвитку людського суспільства) і закономірно розвивається, характеризується соціальним призначенням
56.	мовленнєва компетенція	рівень володіння мовами, знання особливостей їх функціонування в різних сферах, знання правил, постулатів, конвенцій спілкування
57.	мовлення	реалізація мови в різних ситуаціях спілкування, конкретне говоріння, що протікає в часі і має звукове (чи письмове) вираження
58.	мовна діяльність	мовне спілкування в конкретних ситуаціях, які реалізують необмежену можливість створення нових змістів, нових текстів із обмеженої кількості одиниць мовної структури
59.	мовна компетенція	знання мов, якими користується перекладач, способів, прийомів та технік перекладу
60.	мовне посередництво	перетворення в процесі двомовної комунікації вихідного повідомлення в таку мовну форму, яка може бути сприйнята рецептором, що не володіє мовою

		оригіналу
61.	невербальна комунікація	форма поведінки, що сигналізує про характер взаємодії та емоційні стани істот, які спілкуються
62.	невербальний	несловесний; який не має вербального вираження
63.	оригінал	текст, з якого роблять переклад на іншу мову
64.	паравербальні засоби	засоби, які супроводжують мовлення, текстову комунікацію
65.	пауза	більш або менш тривала зупинка в мовленнєвому потоці
66.	переклад	текст, слово, усне висловлювання, а також літературний твір, перекладені з однієї мови на іншу
67.	перекладацька еквівалентність	реальна змістова близькість різномовних текстів, що досягається в процесі перекладу
68.	перекладацька лексична трансформація	зміна лексичного елемента мови оригіналу з метою передавання семантичних, стилістичних і прагматичних характеристик із врахуванням норм мови перекладу та мовленнєвих традицій її використання
69.	перестановка	граматична трансформація, внаслідок якої змінюється порядок слів у словосполученні або реченні
70.	підмет	головний член речення, що означає предмет дії, етапу, властивості або якості, звичайно виражених присудком.
71.	повідомлення	інформація, якою володіє відправник та яку він хоче передати одержувачу
72.	потенційна еквівалентність	максимальна спільність змісту двох різномовних текстів, що

		припускається розбіжностями самих мов, на яких вони були створені
73.	прагматика перекладу	відтворення прагматичного потенціалу оригіналу в перекладі та забезпечення бажаного впливу на його рецептора
74.	прагматичний потенціал	властивість тексту здійснювати комунікативний ефект, викликати в рецептора ставлення до того, що повідомляється
75.	прийом опису	передавання слова за допомогою поширеного пояснення значення англійського слова
76.	присудок	один із двох головних членів двоскладного речення, що означає дію або стан предмета, вираженого підметом
77.	професійна компетенція	знання та навички перекладацької діяльності, перекладацькі вміння
78.	речення	граматично оформлена за законами даної мови цілісна одиниця мовлення, яка виступає основним засобом формування, вираження й повідомлення думки
79.	риторика	наука красномовства, ораторське мистецтво
80.	семіотика	наука про різні знаки й системи знаків (мовні й немовні), які використовують у людському суспільстві для передавання інформації
81.	сигнал	зоровий або слуховий умовний знак для передавання якого-небудь повідомлення, розпорядження, команди тощо
82.	слово	основна структурно-семантична

		одиниця мови, що служить для називання предметів та їх властивостей, явищ, відношень дійсності, що характеризується сукупністю семантичних, фонетичних і граматичних ознак, специфічних для кожної мови
83.	словосполучення	синтаксична конструкція, що утворюється поєднанням двох або більше повнозначних слів на основі підрядного зв'язку – узгодження, прилягання чи керування
84.	словоформа	конкретне слово в конкретній його граматичній формі
85.	смісловий розвиток	вид контекстуальної заміни, коли в перекладі використовується слово (словосполучення), значення якого є логічним розвитком слова (словосполучення), що перекладається
86.	спілкування	взаємні стосунки, ділові, дружні зв'язки
87.	субституція	заміщення одного іншим, звичайно схожим за властивостями, призначенням
88.	текст	письмово фіксоване мовлення, що воно володіє такими характеристиками, як когерентність та когезія
89.	тембр	емоційно-експресивні відтінки звуків, наприклад, лагідний, веселий, грайливий тон тощо
90.	темп	швидкість або повільність тривання мовлення в часі, тривалість пауз
91.	теорія інформації	розділ мовознавства, який вивчає проблеми створення, передавання, приймання, збереження та

		перетворення інформації
92.	теорія комунікації	наука, яка вивчає різноманітні форми, засоби, функції інформаційно-соціальних зв'язків – від наскельних малюнків, ритуальних танців до комп'ютерного дизайну та відеодисків
93.	термін	слово або словосполучення, що вживається для точного вираження понять та назв предметів певної галузі
94.	транскодування	спосіб перекладу, коли звукова або графічна форма слова вихідної мови передається засобами абетки мови перекладу
95.	транскрибування	спосіб перекладу, коли літерами мови перекладу передається звукова форма слова вихідної мови
96.	транслітерування	спосіб перекладу, коли слово вихідної мови передається за літерами
97.	трансмутація	переклад однієї штучної мови іншою
98.	фіктивна комунікація	спілкування з адресатом, який існує тільки в уявленні адресанта
99.	фраза	основна одиниця мовлення, яка виражає закінчену думку; смислова єдність, цілісність якої створюється інтонаційними засобами, а також певною синтаксичною структурою
100.	херема	мінімальна знакова одиниця парамов

Література

2. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики. К. : Видавничий центр «Академія», 2004. 344 с.
4. Белова А. Д. Поняття «стиль», «жанр», «дискурс», «текст» у сучасній лінгвістиці. *Вісник КНУ ім. Т. Шевченка*. Вип. 32. 2002. С. 11–14.
11. Ивченко О. М. Информатика та комп'ютерна техніка. К. : Вид-во КНЕУ, 2002. 486 с.
13. Карабан В. І. Переклад англійської наукової і технічної літератури. Ч. І. Вінниця : Нова книга, 2001. 271 с.
14. Карабан В. І. Переклад англійської наукової і технічної літератури. Ч. II. Вінниця : Нова книга, 2001. 303 с.
16. Кисликов В. Ф., Лущик В. В. Будова й експлуатація автомобілів: підручник. [для учнів проф.-тех. навч. закл.]. К. : Либідь, 2006. 400 с.
17. Коваленко А. Я. Науково-технічний переклад. Тернопіль : Вид-во Карп'юка, 2001. 284 с.
21. Кучеренко М. Є. Комп'ютерні технології в електроніці та електротехніці. К. : ІВЦ Видавництво «Політехніка» НТУУ «КПШ», 2003. 50 с.
24. Маслов В. П. Розроблення і впровадження засобів та технологій визначення стану конструкцій та систем авіаційної техніки методами неруйнівного контролю. *Наука та інновації*. 2013. Т. 9. № 4. 43–47 с.
25. Бредихін В. М., Маняк М. О. Металургія кольорових металів / під ред. І. Ф. Червоного. Запоріжжя : Вид-во ЗДІА, 2009. 452 с.
33. Карпов Ю. О., Кацив С. Ш. Теоретичні основи електротехніки. Усталені режими лінійних електричних кіл із зосередженими та розподіленими параметрами : підручник / під ред. проф. Ю. О. Карпова. Вінниця : ВНТУ, 2011. 377 с.
36. Bhardwaj B. P. The Complete Book on Production of Automobile Components & Allied Products. N. Y. : NIIR PROJECT CONSULTANCY SERVICES, 2014. 536 p.
37. Box P. Radio Tech Modifications. Toronto : Burbank CA. 197 p.
38. Craven J. Aircraft Systems: Mechanical, Electrical and Avionics Subsystems Integration. Hoboken: Wiley, 2021. 592 p.

39. Johnson H. Fundamentals of Electrical Engineering. Berlin ; New York : De Gruyter Mouton, 2016. 278 p.
40. Lavington S. A. Brief History of Early British Computers / S. Lavington. Manchester : University of Manchester, 2015. 183 p.
41. Rieg F., Steinhilper R. Machine Design Fundamentals. Cham : Springer, 2019. 620 p.
42. Walker J. Aviation Maintenance Technician Handbook. General. Washington DC : FAA, 2018. 550 p.